

Nr 82.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd
å allmänna indragningsstaten till avlidne daglönaren
G. E. Aronssons änka och minderåriga barn; given
Stockholms slott den 17 februari 1922.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

P. Albin Hansson.

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17
februari 1922.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden LINDQVIST, THORSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, ÅKERMAN, LINDERS, SCHLYTER, ÖRNE.

Departementschefen, statsrådet HANSSON anför:

Uti en till Kungl. Maj:t ställd, den 15 december 1920 dagtecknad skrift har Bernhardina Natalia Aronsson, född Karlsson, änka efter dag-

lönaren vid flottans varv i Karlskrona Gustaf Emrik Aronsson, anhållit, att livräntor enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 eller annat årligt understöd måtte beredas henne och hennes tre minderåriga barn.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att daglönaren Aronsson den 27 november 1918 i följd av skada, som han under arbete å varvet samma dag ådragit sig, intagits å flottans sjukhus i Karlskrona; att han där ådragit sig dubbelsidig lunginflammation i förening med influensa samt att han den 9 därpåföljande december avlidit i anledning av sistnämnda sjukdom; att han efterlämnat, utom sin ovannämnda änka, som är född den 15 juni 1881, i äktenskap med henne födda barnen Greta Viola Elisabet, född den 21 augusti 1908, Karl Gösta Gerhard, född den 24 september 1910, samt Erik Gunnar Vilhelm, född den 17 oktober 1913; att änkan Aronsson befinner sig i fattiga omständigheter samt för sig och sina barn åtnjuter understöd från Karlskrona fattigvårdsstyrelse med tillhoppa 35 kronor för månad; samt att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 25 januari 1919 förklarar att, enär handlingarna i ärendet givit vid handen, att Aronsson icke avlidit till följd av sjukdom, som han ådragit sig genom olycksfall i arbete, ersättning i enlighet med bestämmelserna i lagen om försäkring för olycksfall i arbete i anledning av Aronssons död icke skulle utgå.

Med överlämnande av handlingarna i ärendet har *marinförvaltningen* i skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 februari 1921 anfört att, ehuru dödsfallet i fråga enligt riksförsäkringsanstaltens beslut icke vore av beskaffenhet att medföra ersättning enligt förenämnda lag, marinförvaltningen emellertid ansåge de förekomna omständigheterna vara sådana, att ersättning enligt grunderna i samma lag billigtvis borde tillerkännas änkan Aronsson och hennes minderåriga barn; och hemställde marinförvaltningen i följd härav, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riksdagen medgiva, att Aronssons änka samt makarnas minderåriga barn måtte erhålla understöd, såsom om berörda lag varit å dem tillämplig.

Riksförsäkringsanstalten har den 8 mars 1921 avgivit utlåtande i ärendet samt därvid anfört, att riksförsäkringsanstalten i sådana fall som det föreliggande ansett, att dödsfallet icke varit en följd av olycksfallet, utan av den epidemiska sjukdom, som även oberoende av olycksfallet kunnat drabba den skadade. Endast i de särskilda fall, där skadans beskaffenhet och omständigheterna i övrigt måste anses hava i viss be-

stämbar grad disponerat den till följd av olycksfall skadade för den i övrigt av skadan oberoende sjukdomen och det tilläventyrs inträffade, därav förorsakade dödsfallet, hade anstalten ansett sådant sammanhang föreligga mellan olycksfallet och sjukdomen eller dödsfallet, att ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen kunnat tillerkännas. Att ett dylikt orsakssammanhang icke föreläge i det fall, varom nu vore fråga, bestyrktes av ett från sjukhusläkaren vid flottans sjukhus i Karlskrona, på därom av anstalten framställd förfrågan, till anstalten avgivet ytt-
rande, att det icke, med hänsyn till Aronssons av olycksfallet förorsakade tillstånd före insjuknandet i den sjukdom, vari han avlidit, kunde antagas, att han varit mer disponerad för sjukdomen eller dess påföljd, än om olycksfallet icke inträffat.

Ehuru enligt av riks-försäkringsanstalten tillämpade principer bestämmelserna i olycksfallsförsäkringslagen och kungörelsen den 30 november 1917 angående särskilda bestämmelser i fråga om tillämpning av berörda lag å arbetare, som användas till arbete för statens räkning, sålunda icke kunde anses tillämpliga uti ifrågavarande fall, hade anstalten likväl med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter för sin del ingenting att erinra emot att av billighetsskäl, i den mån sådana föreläge, änkan Aronsson samt makarna Aronssons minderåriga barn tillerkändes understöd i enlighet med marinförvaltningens hemställen såsom om nyssberörda bestämmelser varit tillämpliga.

Då Aronssons årliga arbetsförtjänst vid flottans varv överstigit 1,800 kronor, skulle vid bifall till framställningen utgivas årliga livräntor från och med dagen efter dödsfallet till änkan, så länge hon levde ogift, å ett belopp av 400 kronor samt till varje barn, till dess något av dem uppnått femton års ålder, å ett belopp av 266 kronor 67 öre.

Uti den 11 mars 1921 avgivet utlåtande i ärendet har statskontoret anfört, att, såsom framginge av riks-försäkringsanstaltens utlåtande, kunde omständigheterna vid daglönaren Aronssons sista sjukdom och död icke anses vara sådana, att hans änka och minderåriga barn vore enligt olycksfallsförsäkringslagen berättigade till ersättning av statsverket. Vid sådant förhållande ville det synas statskontoret betänkligt att det oaktat bereda dem sådan ersättning i form av understöd från allmänna indragningsstaten till belopp, som skulle hava dem tillkommit såsom livräntor enligt omförmälda lag. I alla händelser borde sådana understöd icke såsom andra pensioner från allmänna indragningsstaten vara förenade med rätt att under nuvarande förhållanden åtnjuta dyrtidstillägg, enär med inräknande av dylikt tillägg understöden komme att väsentligen

överstiga vad som med tillämpning av lagen skulle hava tillkommit dem. Statskontoret ansåge sig därför icke kunna förorda förevarande framställning.

Med hänsyn emellertid till föreliggande omständigheter: Aronssons skada till följd av olycksfall under arbete å flottans varv, hans inläggande å flottans sjukhus, där han hade råkat ut för epidemisk influensa, och hans därav orsakade död och då hans änka, som vore endast 40 år gammal och såvitt handlingarna gäve vid handen fullt arbetsduglig och i stånd att med arbete försörja sig samt alltså icke syntes vara för egen del i behov av något understöd, likväl torde under barnens minderårighet behöva hjälp till deras vård och uppfostran, ansåge sig statskontoret böra ifrågasätta, huruvida icke billigheten kunde anses bjuda att genom framställning till riksdagen söka utverka, att till vart och ett av barnen finge från allmänna indragningsstaten utgå ett uppfostringsbidrag till belopp av förslagsvis 150 kronor årligen, att åtnjutas från och med den 1 januari 1921 till utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnådde 18 års ålder.

Departements-
chefen.

Såsom av det ovan anförda framgår har ersättning jämlikt bestämmelserna i gällande olycksfallsförsäkringslag icke ansetts kunna tillräknas daglönaren Aronssons änka och makarnas tre minderåriga barn. Med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter finner jag emellertid billighetsskäl tala för att understöd av statsmedel beredas såväl änkan, vilken befinner sig i fattiga omständigheter, som hennes barn. Berörda understöd synas mig böra utgå i form av årliga belopp från allmänna indragningsstaten, till änkan, så länge hon lever ogift, samt till ett vart av barnen intill utgången av det kalenderår, varunder vederbörande uppnår 18 års ålder. I betraktande av att understöd från allmänna indragningsstaten, i motsats till livräntor enligt olycksfallsförsäkringslagen, äro förenade med rätt till dyrtidstillägg, böra understöden bestämmas till lägre belopp än som skulle hava utgått, därest berörda lag i förevarande fall varit tillämplig. Härvid finner jag de av statskontoret föreslagna understödsbeloppen till barnen, 150 kronor årligen för ett vart av dessa, väl avvägda. I anslutning härtill torde understödet till änkan böra bestämmas till 225 kronor för år. Samtliga understöden torde böra utgå från och med den 1 januari 1921.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Gustaf Emrik Aronssons änka Bernhardina Natalia Aronsson, född Karlsson, och makar-

nas minderåriga barn Greta Viola Elisabet, Karl Gösta Gerhard och Erik Gunnar Vilhelm må från och med den 1 januari 1921 komma i åtnjutande av understöd å allmänna indragningsstaten, änkan så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd med 225 kronor årligen samt ett vart av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med 150 kronor årligen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.